

STAUROS

č. 20 október 2022

Informátor gréckokatolíckej farnosti Bratislava - Staré Mesto

slovíčko o SLOVE

Evanjelium 16. nedele po Päťdesiatnici (Lk 5,1b-11) nás znova pozýva na začiatok. A nielen vtipným spôsobom, ako si niekto vyložil výzvu Pána Ježiša: „Spustite siete!“. Vraj prvé spustenie internetu do prevádzky. Toto evanjelium nás skôr pozýva celkom vážne k začiatkom kresťanstva.

Môžeme to odsledovať na význame dvoch naoko bezvýznamných slov. To prvé je slovo *sieť*. Všimame si je hneď v troch úlohách. Najprv je tu sieť symbolom neúspechu či prehry. Vidíme rybárov, ktorý si na brehu Genezaretského jazera opravujú siete po celonočnej šichte. Teda najprv vidíme sieť ako znak neúspechu. Potom vidíme sieť ako symbol skúšky, ktorú je vyjadrená slovami Pána Ježiša: *Spustite siete na lov!* Po neúspechu prichádza nová príležitosť. A napokon je sieť symbolom nečakanej výhry. Tá je opísaná slovami: „*až sa im siete trhali.*“

Sieť je v tomto evanjeliu symbolom prerodu. Je obrazom zmeny, ktorú spôsobilo stretnutie s Ježišom Kristom. Je tiež symbolom, ako pre kresťanstvo získavať človeka aktuálnej doby. Kľúčová je pritom sieť vzťahov, ale nie povrchných. Keď Pán Ježiš hovorí rybárom, aby zatiahli na hlbinu, je v tom zároveň aj výzva pre nás, aby sme prehĺbili svoje vzťahy. Aby sme nežili len v povrchných vzťahoch založených na peniazoch či prospechu! Aby sme opustili vzťahy, kde ten druhý je len prostriedkom na dosiahnutie cieľa. A ja môžem namietať ako rybár Šimon v evanjeliu. Tolkokrát som to už skúšal a nič. Prečo by to malo fungovať teraz?! V čom to teraz bude iné? Odpoveď je jasná: Teraz to urobím ako odpoveď na slovo Boha. Lebo takto sa človek stáva kresťanom. Buduje siete vzťahov spevnené Božím slovom. Siete vzťahov, ktoré idú do hĺbky. Siete vzťahov, kde sa odpúšťa aj sedemdesiat sedem ráz a miluje do krajnosti. Na inú sieť dnes nechytíme takmer nikoho. Siete dogiem možno stačili v minulosti. Podobne aj siete morálnych apelov. To už dnes nie je v kurze. Z takých sietí sa človek postmodernej vyšmykne. Alebo sa k nim vôbec nepriblíži. Preto je dnešné evanjelium akousi preventívnou prehliadkou našich vzťahov. Prichádza náš nebeský Lekár Ježiš Kristus, aby mi položil jasnú otázku: Si súčasťou takejto siete? Máme medzi sebou vzťahy spevnené Božím slovom?

A preto je v tomto príbehu evanjelia ukrytý aj návod, ako na to. Sieť kresťana začíname budovať každý od seba. Pomôže nám znova nenápadný detail, jedno slovíčko z evanjelia, ktoré

používame všetci, ale takmer všetci ho neradi počujeme od iných. Pre mňa je to slovo *ale*. Niečo niekomu poviete, on to zopakuje alebo zhrnie a Vy potom s napätím čakáte, či príde *ale* a následne slová negujúce tie Vaše. Toto je v našej komunikácii bežné. Problémom je, ak sa to stáva bežným aj v mojej komunikácii s Bohom. V evanjeliu počujeme z úst Ježiša Krista výzvy ako: odpusť, miluj, nadstav druhé líce. A ja na ne odpovedám v štýle: To je síce pekné, ale.... Ale keby si vedel, ako veľmi mi ublížil! Ale keby si ty vedel, aká je arogantná! Ale keby si vedel, že sa ani neospravedlnili!... Aké je riešenie tejto situácie? Je to obrátenie. Na začiatok celkom stačí obrátiť vetu. Otočiť ju. A začať od seba. Tak ako Šimon v evanjeliu. On mohol odpovedať presne tak, ako by som odpovedal aj ja: Pane, to je všetko pekné, čo hovoríš, tvoje slová majú niečo do seba, ale ja som predsa rybár, ja som celú noc bezvýsledne drel. Obrátenie Šimona sa začalo týmto jednoduchým obrátením vety: Síce som sa namáhal, ale na tvoje slovo to urobím znova.

Toto je začiatok. Tu sa začína kresťanstvo, lebo tak sa začínajú tkať siete naozaj hlbokých vzťahov. Začínam od seba tým, že obraciam vety svojich negatívnych skúseností, kde chýbal Ježiš Kristus a jeho slovo. Ako to môže vyzerat' v praxi? Ja mám svoju negatívnu skúsenosť, Pane, **ale** na tvoje slovo to skúsím znova, opäť do toho pôjdem. Znova sa pokúsím odpustiť, milovať, dať ďalšiu šancu... A čo sa stane? Výsledkom bude zázrak. V prvom rade ten, že sa zrodí viera, Zázrak, keď jeden slabý človek, ako som ja, sa oprie a mocné Božie slovo.

POKROV

Prvý deň v mesiaci október parí v našom liturgickom kalendári sviatku Presvätej Bohorodičky Ochrankyne (cirkevnoslovansky: Pokrov Presvjatyja Bohorodicy). Dobre poznáme jeho zakotvenie v tradícii, ktorá nás vedie do obdobia vlády byzantského cisára Leva Múdrehu. Pohanskí kyjevskí Rusi obliehali v roku 910 Konštantínopol, hlavné mesto Byzantskej ríše. Niektorí veriaci sa modlili v mariánskom chráme v mestskej časti Blachery a zbadali pritom Bohorodičku, ako sa modlí za mesto a drží nad ním svoj ochranný plášť maforion. Krátko nato bolo mesto zachránené a útočníci odtiahli.

Táto udalosť zasadená do svojho konkrétneho historického kontextu poslúžila ako základ pre vznik tohto jesenného mariánskeho sviatku. Čo sa však stane, keď ju v tomto kontexte ponecháme? Nestratí tento sviatok potom svoju opodstatnenosť? Z histórie totiž vieme, čo sa odohralo neskôr. O niekoľko storočí už Konštantínopol toľko šťastia (či viery?) nemal. Nezatieňuje smutný pád hlavného mesta Byzancie v 15. storočí lesk jeho záchranu pol tisícročia predtým? Ak áno, potom chápeme, prečo sa tento sviatok ujal najmä v slovanskom prostredí. Po zdrvivúcej porážke ho sklamaní Gréci najprv prestali sláviť. Opätovný dôvod našli až takmer o pol tisícročia neskôr, keď sa znova mohlo oslavovať víťazstvo. Priniesol ho nový historický kontext: druhá svetová vojna a víťazstvo nad Talianskom, ktoré 28. októbra 1940 napadlo Grécko. Aj preto sa okrem nového dôvodu našiel v roku 1952 aj nový dátum a z prvého októbra bol zrazu dvadsiaty ôsmy. Samozrejme, to všetko bolo podopreté mnohými svedectvami o vypočutých modlitbách k Božej Matke.

K čomu teda tento sviatok Ochrany presvätej Bohorodičky pozýva kresťanov v 21. storočí? Máme ho ponechať bezo zmeny vo svojom kontexte? Alebo je potrebné hľadať vždy nové udalosti a dátumy nových víťazstiev? Odpoveď závisí od nášho osobného kontextu.

Lebo všetky veľké sviatky v konečnom dôsledku neslávia iba izolovanú historickú udalosť. Na prvom mieste chcú sprítomniť niečo, čo zostáva nemenné a tiahne sa celými dejinami ľudstva. Tým niečím je Boží zámer zachrániť človeka. A práve tento zámer ukrýva vo svojej hĺbke aj sviatok Presvätej Bohorodičky Ochrankyne. V podstate tu nešlo len o porážku Rusov či Turkov v histórii Byzancie. Podstata odhaľuje oveľa nebezpečnejšieho nepriateľa i oveľa väčšie víťazstvo. Lenže nato, aby sa táto hĺbka sviatku prejavila, potrebuje inú hĺbku – srdce človeka.

Bohoslužobný poriadok na obdobie: 3. - 9. 10. 2022

Pondelok	17:00 Sv. liturgia (cirkevnoslovanská) † Lýdia, Audij, Igor, Vladimír
Utorok	17:00 Sv. liturgia (slovenská)
Streda	17:00 Sv. liturgia (cirkevnoslovanská) * Sergej, Áron, Bohdan
Štvrtok	17:00 Sv. liturgia (slovenská)
Piatok	7:00 Sv. liturgia (slovenská) 17:00 Sv. liturgia (cirkevnoslovanská) * rod. Čerevková
Sobota	17:00 Sv. liturgia (slovenská) následne: veľká večiereň

NEDEĽA OSEMŇÁSTA PO PÄŤDESIATNICI, 1. hlas

8:00	Utieraň (cirkevnoslovanská)
9:00	Sv. liturgia (cirkevnoslovanská)
10:30	Sv. liturgia (slovenská)
12:00	Sv. liturgia (slovenská)
16:00	<i>Sv. liturgia v Pezinku - Cajle</i>
17:00	Sv. liturgia (cirkevnoslovanská) následne: veľká večiereň

Bohoslužobný poriadok na obdobie: 10. - 16. 10. 2022

Pondelok	17:00 Sv. liturgia (cirkevnoslovanská)
Utorok	17:00 Sv. liturgia (slovenská) † Miroslav, <i>panychída</i>
Streda	17:00 Sv. liturgia (cirkevnoslovanská) † Pelágia, Juraj, Jarmila, <i>pan.</i>
Štvrtok	17:00 Sv. liturgia (slovenská) † Peter
Piatok	17:00 Sv. liturgia (cirkevnoslovanská) * za darcov
Sobota	17:00 Sv. liturgia (slovenská) následne: veľká večiereň

NEDEĽA DEVÄTNÁSTA PO PÄŤDESIATNICI, 2. hlas

8:00	Utieraň (cirkevnoslovanská)
9:00	Sv. liturgia (cirkevnoslovanská)
10:30	Sv. liturgia (slovenská)
12:00	Sv. liturgia (slovenská)
17:00	<i>Sv. liturgia v Lehniciach</i>
17:00	Sv. liturgia (cirkevnoslovanská) následne: večiereň

OZNAMUJEME

- Do pozornosti dávame stretnutia pracujúcej mládeže, ktoré vedie o. Andrej Škoviera. Stretnutia sú v utorky po skončení sv. liturgie, cca.18:00 hod.
- Piatok, 7. 10. 22 je prvým piatkom v mesiaci. Okrem sv. liturgie o 17.00 hod. budeme sláviť aj sv. liturgiu ráno o 7.00 hod. Počas celého dňa bude možné v chráme pristúpiť k sv. spovedi a adorať.
- Počnúc sobotou, 8. 10. 22 budú znova pokračovať sv. liturgie v Univerzitnom pastoračnom centre v Mlynskej Doline v Bratislave s obvyklým začiatkom o 19:00 hod.
- Príprava detí pred prvou sv. spoveďou a eucharistiou sa začne prvým stretnutím sobotu, 8. 10. 2022 o 15.30 hod. v priestoroch eparchiálneho úradu.
- Po dlhšej prestávke sme obnovili tradíciu nedeľných farských obedov v novej forme. Namiesto blízkej reštaurácie si obed zabezpečíme v priestoroch eparchiálneho úradu. Najbližšie tak bude v nedeľu, 9. 10. 22 po skončení sv. liturgie o 10.30 hod. Kvôli obmedzenej kapacite je záujem nutné nahlásiť do piatka, 7. októbra. Po obede bude cca od 13:00 hod. pokračovať „workshop“ pre dospelých, s oddelenými „stretkami“ pre deti a mládež.
- V nedeľu, 9. 10. 22 budeme o 16. 00 hod. sláviť sv. liturgiu v rímskokatolíckom chráme Povýšenia sv. Kríža v Pezinku – Cajle.
- Pozývame všetkých záujemcov na modlitebné stretnutie s rozjímaním nad Božím slovom (FEB), ktoré bude v piatok, 14. októbra 2022 po sv. liturgii na eparchiálnom úrade. V prípade záujmu o účasť prosíme o predchádzajúce prihlásenie osobne alebo cez kontakty nižšie.
- V nedeľu, 16. 10. 22 budeme o 16:00 hod. sláviť sv. liturgiu v rímskokatolíckom chráme sv. Alžbety Uhorskej v Lehniciach.
- Naša Bratislavská eparchia začína od tohto cirkevného a školského roka Animátorskú školu pre mladých, ktorí majú záujem prehĺbiť svoj duchovný život a plnšie sa zapojiť do života cirkvi, najmä v práci s deťmi a mládežou. Ide o dvojročný akreditovaný kurz pre mladých od 16 rokov, ktorý bude pozostávať z dvanástich stretnutí (10 víkendových a 2 týždňových). Počas nich budú mať možnosť hlbšie spoznávať pravdy učenia Cirkvi, budovať vzťah s Bohom, rozvíjať a deliť sa o svoje dary a talenty, nadobudnúť nové zručnosti v oblasti komunikácie, angažovanosti, sebarozvoja a tímovej spolupráce. Na konci Animátorskej školy absolventi získajú aj certifikát od Ministerstva školstva SR. Bližšie informácie a prihlášky na Animátorskú školu Bratislavskej eparchie sú na stránke: www.grkatba.sk/asbae/
Termín prihlasovania je predĺžený do 15.10.2022.
- Do pozornosti dávame časopisy, ktoré si môžete zakúpiť vo vstupnej časti chrámu. Nové číslo občasníka Verbum je k dispozícii za 7 €. Okrem toho je v ponuke aj časopis Nové mesto za 1,50 €. V neposlednom rade chceme povzbudiť k čítaniu nášho gréckokatolíckeho periodika Slovo, ktoré podľa počtu zakúpených kusov vykazuje neustále klesajúcu tendenciu.

ĎAKUJEME

- Bohu známa osoba darovala na podporu farnosti 50 €, iná Bohu známa prispela 84 €. Všetkým darcom patrí úprimné „Pán Boh odmeň!“
- Ďakujeme za upratovanie chrámu rod. *Krajňákovej a Telepčákovej* (24. 9. 22) a rod. *Semberovej a Vavříkovej* (30. 9. 22)
8. 10. 2022 upratuje: rod. *Ďuková a Porhinčáková*
15. 10. 2022 v rozpise nasledujú: rod. *Mocková a Žačiková*.
Ďakujeme za Vašu službu!

KONTAKT

- V prípade otázok, sv. spovede alebo iných požiadaviek nás, prosím, kontaktujte:
osobne: o. Rastislav Čížik, farár, **tel.:** 0911/400 845
e-mail: bratislava@grkatba.sk
o. Stanislav Diheneščík, výpomocný duchovný, **tel.:** 0903/946 717